

ГРАДОНАЧЕЛНИЦА УЖИЦА ДР ЈЕЛЕНА РАКОВИЋ РАДИВОЈЕВИЋ

Позориште јача љубав према добру

„Опасно време“ ствара проблеме, мења планове, спутава амбиције, али није алиби за одустајање, каже др Јелена Раковић Радивојевић

ЈПФ „Без превода“, ове године се, према речима селектора Бојана Муњина, одржава у опасном времену у којем се свет претворио у „мрачну позоришну трагикомедију“. Да ли и на који начин то „опасно време“ утиче на организацију фестивала?

– У мирним, стабилним временима свакако је лакше организовати један овако захтеван културни догађај. Али, времена у којима живимо неколико деценија су најмање мирна и стабилна и увек је био потребан додатни ентузијазам да би се заокружила ова вредна ужичка позоришна прича. Претходне две године због пандемије корона вируса знатно мањи број глалаца могао је да види најбоље позоришне продукције из региона, што донекле мења и финансијску конструкцију фестивала. Ове године фестивал дочекујемо у мноштву непознаница везаних за енергетску стабилност, са осетнијим инфлаторним кретањима и под сенком озбиљне рецесије која прети целокупној светској привреди. Без обзира на све то, наш став је да се ни по коју цену не смемо одрећи културе, а посебно не у „опасним временима“ зато што позориште јача љубав према добру и борбу да се супроставимо лошем, у нама и око нас. „Опасно време“ ствара проблеме, мења планове, спутава амбиције, али није алиби за одустајање.

Шта је утицало на одлуку да се из градског буџета ове године издвоји више средстава за фестивал?

– Постоје објективни разлози за ту одлуку, између осталог то је већ поменута инфлација и околности у којима се фестивал реализује. Волели бисмо да фестивал не стагнира, да сваке године открива неку нову димензију, обогаћује пратећи програм, али смо потпуно свесни да то захтева значајнија средства. С обзиром на репутацију ЈПФ-а, верујем да ћемо

заједно са ресорним министарством у будућности пронаћи решења да подигнемо буџет фестивала до нивоа који ће омогућити квалитативне промене.

С обзиром да сте недавно изјавили да ће град Ужице увек бити уз ЈПФ, реците нам нешто о значају фестивала за наш град?

– Наш град је са фестивалом „Без превода“ већ трећу деценију у мисији повезивања културног простора који је девастиран распадом некадашње заједничке државе. Окупља најбоље представе настале на подручју које нема језичке баријере и пружа јединствену прилику Ужичанима и свим посетиоцима фестивала да виде најбоља остварења. Пружа прилику уметницима да се зближе, размене информације о савременим трендовима у театарском простору. Због свега тога фестивал има велики зна-

чај за наш град, државу, али и читав регион. Културна размена је увек у функцији изградње мостова међу људима, подизања комуникације на један виши ниво и постављања темеља неког бољег друштва коме стреми-мо. Мало ли је за подршку и жељу да фестивалу, без обзира на околности, омогућимо трајање.

Годинама је Ужице имало проблем са смештајним капацитетима. Колико нам значи то што тог проблема више нема и што ће учесници фестивала имати више могућности да упознају Ужице и његове туристичке и културне потенцијале?

– Радује нас чињеница да учесници и гости фестивала сада одседају у нашем граду и бар део времена могу да одвоје за упознавање са нашим историјским и културним наслеђем. Надам се да ће бити у прилици да обиђу тврђаву „Стари град“, хидроцентралу „Под градом“, „Стапарк“...Ужице је град Љубомира Симовића, Милутина Ускоковића, Стива Тешића, Марије Маге Магазиновић...да не набрајам даље. Има ту много тога да се види и сазна.

Ваша очекивања од 27. Југословенског позоришног фестивала?

– Негде сам прочитала да човек у позоришту може да види цео свет, читав свемир. Оно што видимо на сцени буди машту, осећања, људскост и остаје вечно у нама. Кажу мудри људи и да позориште човека чини храбрим. Зато од ЈПФ-а очекујем да селекцијом додирне све струне човекове душе, јер ужичка публика то заслужује. Да нас квалитетом представа које ћемо гледати охрабри за суочавање са „опасним временом“ и подсети да сваки човек, у најмању руку, има право на „Парче хлеба, парче неба“ и да смо сви одговорни ако макар један човек нешто од тога нема.

В.Т.

ЗОРАН СТАМАТОВИЋ, ДИРЕКТОР И КОСЕЛЕКТОР ЈПФ-А

Чуда постоје и пружимо им шансу

- Позориште је ту да бележи садашњост, анализира и нашу прошлост, али и да нас припрема за будућност – истиче Зоран Стаматовић

- Све говори о томе да смо огулали на стварност и понашамо се као да плутамо у међузони, ни на небу ни на земљи. А боле нас ране земаљске, људске, па молитве упућујемо небу за разум, за мир. Нама је позориште станиште, сигурна кућа у коју позивамо све да заједно постављамо питања и очекујемо одговоре, јер позориште више зна о нама него ми о себи. Нудимо речи за споразумевање, а не за убијање. Развијамо поверење и сигурност да ће све бити како треба. Наше је да урадимо све што можемо у датим условима и верујемо у чуда - каже Зоран Стаматовић, директор и коселектор ЈПФ-а.

Да ли сте размишљали о опцији да се Фестивал ове године не организује, због рата у Украјини, људске патње и неизвесности блиске будућности?

НОВЕ ПРЕДСТАВЕ У НП УЖИЦЕ

До краја сезоне у НП Ужице у плану је да се припреме представе – „Василиса Прекрасна“, по тесту Миодрaга Мише Станисављевића, у режији Вахидина Прелића, „Р.У.Р.“ Карела Чапека, у режији Драгане Варагић, као и комад по избору младе генерације глумаца

- Не. Позориште је постојало и у време ратова, а и ратови су се прекидали да би се десило позориште. Желимо да бар на трен ратне трубе утихну, а театар заживи, оживи и победи. Чуда постоје - чуда живота и духа и пружимо им шансу.

Како је НП Ужице уопште успело да организује Фестивал, с обзиром на то да су сви трошкови драстично већи, него прошле године?

- Не знам. Можда то схватим кад се Фестивал заврши. Али, солидарност позоришта учесника и куповина нејефтиних улазница су, уз помоћ Града, оживела дух вере да можемо успети и двадесет седми пут.

Сигурно је било проблема приликом селекције. У којој мери су они утицали на основни концепт Фестивала - приказивање седам најбољих представа из прошле сезоне?

- Проблеми су део наших свакодневних активности па и селекције Фестивала

и без обзира на то, распламсају се љубав и жеља да почетак новембра у Ужицу обележе лепе представе. За мене је позориште изузетно важно, нешто што чини мој живот, па ако је оно ових првих седам дана новембра и мојим суграђанима приближно битно - селекција је успела, јер је бирамо имајући на уму погледе Ужичана.

Каква је била позоришна продукција у региону прошле године и да ли је она олакшала или отежала избор представа за ужички Фестивал?

- Имам утисак да је била боља, плоднија сезона, вероватно због акумулиране енергије током епидемије короне. Све су ово представе против дементног времена, против оживљавања најгорих тековина наше прошлости, а под упитник се стављају и најосновнија цивилизацијска правила и права. Наша позоришта, са више или мање финансијске подршке, држе се провереног рецепта за преживљавање - упорног рада којим се, уз метафизичке тренутке који се створе међу људима, стварају добре представе и релевантно позориште које се тиче стварног човека и његовог живота. Овде се заиста укрштају редитељске поетике и сусрећу позоришне културе које припадају истом или сличном језику.

Већина представа и овога пута приказује нас и наше време. Међутим, је ли то довољно или су позоришту данас потребни додатни и другачији механизми за промоцију хуманости и слободе?

- Позориште је ту да бележи сваки тренутак садашњости, да га „препишава“ и анализира и да то исто чини и са нашом прошлосту, али и да нас припрема за будућност. Иако се чини да смо заглављени у садашњости, ми се, у ствари, мењамо из минута у минут и освајамо слободу за себе и све оне који за њом жуде.

ФИНАНСИЈСКА ПОДРШКА

- Овогодишњи Фестивал коштаће 13,5 милиона динара. Подршка Града је 4,1 милион, Министарство културе је обезбедило 1,5 милиона и преко невладиног сектора, додатних 980.000 динара, а део новца прикупићемо продајом улазница – наводи Зоран Стаматовић.

Текст и фото: Н.К.

САВЕТ ФЕСТИВАЛА:**ПРЕДСЕДНИК:**

Др Јелена Раковић Радивојевић,
градоначелница Ужице

ПОТПРЕДСЕДНИК:

Љубомир Симовић, књижевник, академик САНУ

СТРУЧНИ ЖИРИ 25. ЈПФ-а:

проф. др Радивоје Динуловић –
архитекта, сценограф, Београд / Србија
председник жирија

Проф. др ум. Снежана Тришић,
редитељка (Србија)

Вилим Матула,
гумац (Хрватска)

НАГРАДЕ

Награде стручног жирија:

АРДАЛИОН

- за најбољу представу
- за најбољу режију
- за најбољу женску улогу
- за најбољу мушку улогу
- за најбољу сценографију
- за најбољу костимографију
- за најбољу епизодну улогу
- Ардалион и Награда Политике "Авдо Мујчиновић" за најбољег младог глумца
- Специјални Ардалион за неки од елемената представе који није обухваћен претходним наградама
- Награда публике

ДИРЕКТОР ФЕСТИВАЛА

Зоран Стаматовић

УМЕТНИЧКИ ДИРЕКТОР ФЕСТИВАЛА

мр Немања Ранковић

ТЕХНИЧКИ ДИРЕКТОР

Маријана Зорзић Петровић

КОСЕЛЕКТОРИ

Бојан Муњин,

новинар

и позоришни критичар

Зоран Стаматовић,

менаџер у култури,

директор Народног

позоришта Ужице

После сваке представе, конференција за новинаре и разговори са учесницима, биће одржавани у холу позоришта.

Разговоре воде:

Проф. др Марина Миливојевић Мађарец,
Андреј Чањи и Бојан Муњин

Разговори се могу уживо пратити преко

<https://www.facebook.com/narodnopozeristeuzice/>
<https://www.youtube.com/@narodnopozeristeuzice>

Све представе почињу у 19.30 часова

РЕПЕРТОАР**27. Југословенског позоришног фестивала****УТОРАК 1. НОВЕМБАР****„РОЛЕРКОСТЕР“**

Атеље 212 Београд

Према тексту Јелене Кајго,

режија Милица Краљ

СРЕДА 2. НОВЕМБАР**„ЧУДО У ШАРГАНУ“**

Југословенско драмско позориште Београд

Према комаду Љубомира Симовића,

режија Јагош Марковић

ЧЕТВРТАК 3. НОВЕМБАР**„EICHMANN U JERUZALEMU“**

Загребачко казалиште младих Загреб

Ауторски пројекат Јернеја Лоренција

ПЕТАК 4. НОВЕМБАР**„МЕСЕЦ (ДАНА) НА СЕЛУ“**

Народно позориште Ужице

Према комаду И. С. Тургењева,

режија Милан Нешковић

СУБОТА 5. НОВЕМБАР**„ЈУГОСЛАВИЈА, МОЈА ОТАЏБИНА“**

Позориште Приједор, Гледалиште Копер,

Teatro Capodistria, Фондација Friedrich Ebert Stiftung

Према роману Горана Војновића,

режија Марко Мисирача

НЕДЕЉА 6. НОВЕМБАР**„БЕЗ ПОРТФЕЉА“**

Градско позориште Подгорица,

Фестивал „Барски љетопис“

Према тексту Стевана Копривице,

режија Бранислав Мићуновић

ПОНЕДЕЉАК 7. НОВЕМБАР**„РАТ И МИР“**

Народно позориште Београд

Према роману Лава Николајевича Толстоја,

режија Борис Лијешевић

ГРАД
УЖИЦЕ

МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ

NARODNO POZORIŠTE
UŽICE

„РОЛЕРКОСТЕР“, Атеље 212 Београд, према тексту Јелене Кајго, режија Милица Краљ

„ЧУДО У ШАРГАНУ“, Југословенско драмско позориште Београд, према комаду Љубомира Симовића, режија Јагош Марковић

Бојан Муњин

ИЗВЕШТАЈ
КОСЕЛЕКТОРА

Парче хлеба, парче неба

Не представља неко опште место ако кажемо да данас живимо у опасном времену. Великих тешкоћа било је и раније али данас нам се чини да на разне начине заиста плешемо по рубу. Не само овде, свуда. Свет се претворио у мрачну позоришну трагикомедију. Технолошко и за човека непријатељско убрзање, ратови и њихове последице, недостојан живот, насиље и апатија, чине тужну фреску у коју свакодневно гледамо. Ако је свет доведен до границе опстанка, онда не можемо само да се у очају тешимо како су за тај руб одговорни само неки, него и свако од нас мора да преиспита своја дела, мисли, речи и пропусте. И зато овогодишње издање нашег позоришног фестивала не може да буде весело, као да се ништа не догађа. Овај фестивал је увек желео да покаже како свет и људи изгледају, лепи или ружни, али верујемо, увек настојећи да открије и трачак скривене људске наде и вредног путоказа, као што је позориште увек чинило. Никада нисмо нудили стајање на барикадама или револуцију, овакву или онакву, него пре неку врсту интимног преврата, који свако треба ако може сам да обави у својој души. Тако ће верујемо бити и сада. Наш овогодишњи слоган, „Парче хлеба, парче неба“ и представе окупљене око њега, упућује на мисао да хлеб може бити и нешто пуно више од свакодневне трке за преживљавањем и да небо не мора бити

„EICHMANN U JERUZALEMU“, Загребачко казалиште младих Загреб, ауторски пројекат Јернеја Лоренција

„МЕСЕЦ (ДАНА) НА СЕЛУ“, Народно позориште Ужице, према комаду И. С. Тургенјева, режија Милан Нешковић

„ЈУГОСЛАВИЈА, МОЈА ОТАЏБИНА“, Позориште Приједор, Гледалиште Копер, Teatro Capodistria, Фондација Friedrich Ebert Stiftung, према роману Горана Војновића, режија Марко Мисирача

„БЕЗ ПОРТФЕЉА“, Градско позориште Подгорица, Фестивал „Барски летопис“, према тексту Стевана Копривице, режија Бранислав Мићуновић

у недостижним висинама него ту међу нама. Између нас и оног заиста вредног што нам је на дохват руке налазе се, тако је увек било, све наше заблуде, криви поступци и отворно себелубље. О томе говоре представе које ове године нудимо суду фестивалске публике, уз уверење да ћемо се уз њих моћи преиспитати, на тасу колико јесмо и колико заиста као људи можемо бити.

Неколико дана после званичног објављивања селекције 27. Југословенског позоришног фестивала Без превода, дошло је до измене у репертоару. Наиме, Загребачко позориште младих је обавестило организаторе фестивала, да „због болести глумца отказује 3. 11. 2022. гостовање с представом „Ја сам она која нисам“, а уместо отказане представе гостоваће с другом својом, „хваљеном представом Eichmann и Jeruzalemi“.

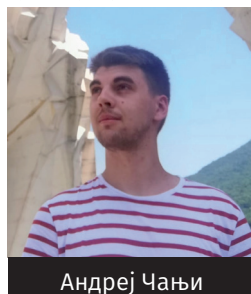
Представа Eichmann и Jeruzalemi премијерно је изведена у ЗКМ-у 22. марта 2019. године, а реч је о ауторском пројекту реномираног словеначког редитеља Јернеја Лоренција, према мотивима истоименог текста немачке филозофкиње Hannah Arendt.

„РАТ И МИР“, Народно позориште Београд, према роману Лава Николајевића Толстоја, режија Борис Лијешевић

РЕЧ КРИТИКЕ

Током 27. Југословенског позоришног фестивала ктику за *Билтен* писаће Андреј Чањи. Рођен је 1992. године у Зрењанину. Основне студије завршио на Филолошком факултету, Универзитет у Београду, Катедра за општу књижевност и теорију књижевности и мастер студије на Факултету драмских уметности, смер: Теорије драмских уметности и медија.

Андреј Чањи

Студије, есеје и критике из области позоришта, филма и књижевности објављује у часописима Сцена, Зборник радова Академије уметности и Улазница, као и на порталима See Stage, Критичарски караван, Независна критика и Клуб 128. Оснивач Клуба 128 (удружења студената опште књижевности и теорије књижевности) и Независне критике (колектива посвећеног одговорној позоришној критици).

Водитељ и уредник две емисије на Радио Апарату: Радио Независна и Слушаоница 128. Добитник Стеријине награде за позоришну критику „Миодраг Кујунџић“ 2019. године за критику представе „Олимп – у славу култа трагедије“. Живи у Београду.

impol
Aluminium Industry
Impol • Seval

Jedinstvo

BANCA INTESA

ЧЛАНОВИ СТРУЧНОГ ЖИРИЈА

**РАДИВОЈЕ ДИНУЛОВИЋ –
председник жирија**

Рођен је 1957. године у Београду, где се и школовао. Под менторством Ранка Радовића дипломирао је и магистрирао на Архитектонском факултету Универзитета у Београду, а докторирао на Факултету техничких наука Универзитета у Новом Саду, где је професор сценске архитектуре и дизајна. Са колегама је основао и водио YUSTAT Центар за сценску уметност и технологију, Бијенале сценског дизајна, СЦЕН Центар за сценски дизајн, архитектуру и технологију као и студије сценског дизајна, најпре на Универзитету уметности у Београду, а затим и на ФТН-у. Предавао је Архитектуру и технику сценског простора на Факултету драмских уметности у Београду, Нове просторе и нове технологије спектакла на Факултету драмских уметности у Скопљу, на мастер студијама позоришне режије, под вођством Слободана Унковског, као и Архитектуру објекта спектакла на Архитектонско-грађевинском факултету Универзитета у Бањалуци. Као сценограф, радио је у Београду, Суботици, Бањалуци, Шапцу, Дубровнику и Фиренци, сарађујући са Миленком Маричићем, Зораном Ратковићем, Љубомиром Драшкићем, Душаном Петровићем и Томијем Јанежићем, а на Телевизији Нови Сад са Бориславом Гвојићем. Као шеф сценске опреме и технички директор позоришта Атеље 212 реализовао је преко 60 позоришних представа чији су аутори били најзначајнији југословенски редитељи, сценографи и костимографи. Пројектовао је преко 100, а реализовао 41 архитектонски објекат, међу којима су преваходно позоришта и сценски простори (Атеље 212, Позориште на Теразијама, Народно позориште у Суботици, позориште у Сремским Карловцима, *Летња позорница* у Тивту, летња позорница у тврђави *Кастел* у Бањалуци, Културна станица *Ново насеље* и *Омладински културни дис-трикт* у Новом Саду...). На *Прашком квадријеналу сценског дизајна* и *сценског простора* је био кустос (2007) и комесар (2011) националних наступа Србије, и члан међународног жирија (2015). Био је члан жирија Стеријиног позорја и Југословенског позоришног фестивала Без превода, као и бројних манифестација и конкурса из области архитектуре и дизајна. Његови студенти излагали су и награђивани су на највећим светским манифестацијама у области сценског дизајна и архитектуре (архитектонско и позоришно *Бијенале* у Венецији, *Прашки квадријенале*, *World Stage Design*, *Пекиншко бијенале сценског дизајна*...). Објавио је књигу *Архитектура позоришта XX века* (Clio, 2009), као и низ публикација, есеја, научних, стручних и критичких текстова (Сцена, *Театрон*, *Зборник ФДУ*, *Архитектура у урбанизму*, *Bühnentechnische Rundschau*...). Уредник је, за радове из Србије, капиталне двотомне књиге *World Scenography*, као и један од аутора вишејезичног енциклопедијског речника *Digital Theatre Words*, у издању ОИСТАТ-а.

СНЕЖАНА ТРИШИЋ

Др ум. Снежана Тришић, доц. рођена је 1981. у Београду. Позоришну и радио режију дипломирала је 2009. на Факултету драмских уметности у Београду, у класи професора Николе Јевтића и Алисе Стојановић, представом *Самоудица*, Александра Радивојевића, у Атељеу 212. Од 2013. стално је запослена редитељка Народног позоришта Суботица до 2015. године. Од 2015. године, у почетку као асистент, а данас као доцент, са ред. проф. Иваном Вујић, води класу позоришне режије на Факултету драмских уметности у Београду. Докторирала је позоришну режију 2021. године на ФДУ докторском дисертацијом *Истраживање феномена апсурда у креирању редитељског поступка у савреме-*

ном позоришту, под менторством професора емеритуса Светозара Рапајића, представом *Калигула*, Албера Камија, у Народној позоришту у Београду. Од 2022. године обавља дужност шефице Катедре за позоришну и радио режију на Факултету драмских уметности.

Режирала је широм Србије, у Хрватској, Словенији, Црној Гори, Републици Српској. Представе су гостовале на многим фестивалима у земљи и иностранству и освојиле бројне награде, међу којима се истичу награде за режију и најбољу представу као што је представа *Казимир и Каролина* на ЈПФ у Ужицу добила *Ардалион* за најбољу представу и најбољу режију и награду на Стеријином позорју у Новом Саду за најбољу режију и за најбољу представу. Значајним наградама за режију овећане су и представе *Црна овца*, *За сада је све ок*, *Калигула*, *Моби Дик*, *Казимир и Каролина* и *Носорог*, *Народна драма*, *Носорог*, *Мистер Долар*, *Бизарно*, *Чудо у Посоковој Драги*, *Пиноккио*, *Хеда Габлер*, *Самоудица*, *Породичне приче* (награда за режију 2008. Чешка Република). Снежана Тришић је додељена и награда *Др Хуго Клајн* као најбољем студенту позоришне режије у генерацији на ФДУ. Њене представе су освојиле и преко 40 најзначајних глумачких награда.

Др ум. Снежана Тришић похађала је Интернационални семинар за позоришне редитеље у организацији ASSITEJ Немачке уз сарадњу међународног ASSITEJ-a, у *Schnawwl* позоришту у Манхајму, које је огранак Националног позоришта у Манхајму, једног од четири национална позоришта у Немачкој, Манхајм, 2015, као добитник Кенедијеве стипендије учествовала је у програму за позоришне редитеље и похађала бројне радионице, семинаре и конференције у Вашингтону, Њујорку и Чикагу, учествовала на бројним трибинама, одржавала радионице у Србији и ван ње.

ВИЛИМ МАТУЛА

Вилим Матула рођен је у Загребу 1962. године где је завршио основну школу и гимназију. Био је члан ансамбла Загребачког казалишта младих. Године 1979. суоснивач је позоришне дружине *Домаћи*. Дипломирао је глуму на Академији драмске умјетности у Загребу 1985. године.

После дипломирања постаје члан Казалишта *Комедија* које напушта 1987. године и постаје члан Загребачког казалишта младих. Године 1988. суоснивач је загребачког Глумачког студија намењеног развијању глумачких вештина применом различитих техника и метода (*Страсбергова метода*, *Чеховљева техника* и *психолошки гест*, *Мејерхољдова биомеханика*, *Александерова техника* и др.).

Летњи глумачки програм у Краљевском националном позоришту у Лондону похађао је 1993. године, а 1995. похађа семинаре Генадија Богданова о Мејерхољдовој биомеханици. Самостални уметник постаје 1997, а 2000. је покренуо *Boalov Forum Theatre* на позив театролошкиње и феминистичке критичарке Наташе Говедић. Искуства стечена у *Форум театру* деле се са жртвама рата, избеглицама, припадницима националних и других мањина те ЛГБ-ТИ+ грађанима.

Вилим Матула је добитник бројних глумачких награда, „Орlando“ два пута, Награда Града Загреба, награде „Владимир Назор“ и „Дубравко Дујшин“, награда Удружења драмских умјетника Хрватске два пута, *Ардалион* за најбољу мушку улогу добио је на Југословенском позоришном фестивалу 2008. године за улогу у представи *Метастазе* Казалишта Керемпих Загреб.

Сарадњу с Дамиром Бартолом Индошем и Кућом екстремне глуме *Театар – Кула* започиње 2001. године. Члан је Сатиричког казалишта Керемпих. Одирао је многе значајне улоге у значајним позориштима и на фестивалима. Играо је у више од 60 филмова и ТВ серија.

ИЗВОД ИЗ КРИТИКЕ

Опасно животно убрзање

Ролеркостер је, за оне који не знају, наизглед забавно путовање опасном пружном рутом, са успонима и падовима под огромном брзином, где кад се једном накачите нема силаска, и током опасне вожње ништа није у вашим рукама, до самог краја. Мисли се на оно адреналинско чудовиште по забавним парковима. Нешто као што је живот, бар за већину људи, кад им се учини да ништа више не зависи од њих.

У средишту ове трагикомедије Јелене Кајго налазе се мајка и ћерка. Ћерка Ана се свесно и крајње прагматично прилагођава новонасталим правилима у животу, без побуне, док мајка Љиљана, у сугестивном тумачењу Даре Џокић, не може и не жели да се сналази у нечему што доживљава као издају свега људског. Од аутомата који у сваком сегменту живљења све више замењују људе, до лицемерне владавине политичке коректности у којој – да парафразирамо реплику једног лика – црнца не смеш назвати црнцием, али га слободно можеш убити уколико му се обратиш као Афроамериканцу.

Уз комично третирање вечите дихотомије између напретка и стагнирања, појачано чињеницом да се ћерка удајом преселила у Енглеску, док је мајка типична Српкиња изгубљена у овдашњој транзицији, текст покреће и нека обичнија животна питања, од разматрања смисла брака, трудноће, вере претворене у традицију, све до изневерених љубави и пропуштених шанси.

Нема у овој драми класичног драмског сукоба, већ више ситних, свакодневних сударања између мајке и ћеркиних избора. Нема ни патологије у њиховом односу, напротив, много је нежности, као и истинске муке због међусобног ненамерног повређивања. Више је, чак, реч о повређивању животним неумитностима, у односу на шта се неки снађу а неки и не. Што не значи да ови који су се снашли такође не пате...

А. Гловацки (nova.rs)

ВЕЧЕРАС

АТЕЉЕ 212
БЕОГРАД

РОЛЕРКОСТЕР

Јелена Кајго

Режија: **МИЛИЦА КРАЉ**
 Драматургија: **ЈЕЛЕНА КАЈГО**
 Сценографија: **МИЛИЦА БАЈИЋ ЋУРОВ**
 Костимографија: **СЕЛЕНА ОРБ**
 Музика: **ЈАЊА ЛОНЧАР**
 Дизајн светла: **РАДОМИР СТАМЕНКОВИЋ**
 Сценски покрет: **ТАМАРА ПЈЕВИЋ**
 Лектура: **ЉИЉАНА МРКИЋ ПОПОВИЋ**

ИГРАЈУ:

Дара Џокић	Љиљана, мајка
Катарина Марковић	Ана, ћерка
Јелена Петровић	Светлана
Владислав Михаиловић	Емил, пријатељ
Милица Михајловић	Лана
Петар Михаиловић	Адам
Теодор Винчић	робот
Симона Бељац	девојчица

РАЗГОВORI ПОСЛЕ ПРЕДСТАВЕ

Током 27. Југословенског позоришног фестивала „Без превода“, после сваке представе у холу ужишког Народног позоришта, разговоре ће водити проф. др Марина Миличевић-Мађаревић. Дипломирала је на Катедри за драматургију на ФДУ 1992. године, где је магистрала 1997, и докторирала 2008. године. Аутор је књига *Бити у позоришту* (Дејан Мијач, Слободан Унковски и Душан Јовановић – редитељски стилови у ЈДП-у), *Фантастика у драмама Владимира Велмар-Јанковића* и *Примењено позориште у Војводини од 2000. године до данас* (заједно са Миланом Мађаревићем и Иваном Правдићем). Од 1999. до 2011. године радила је као драматург у ЈДП-у. Сарађивала је

са значајним редитељима из земље и иностранства и уређивала програме за представе и посебна издања. Од октобра 2011. године ради на Академији уметности у Новом Саду. Сада је у звању ванредног професора. Маринине драме за децу и омладину извођене су у професионалним позориштима у земљи и иностранству. Аутор је више десетина радио драма. Применом креативне драме у раду са младима бави се од 1992. године. Уредница је *Водича кроз креативни драмски процес*. Објавила је бројне театролошке есеје у позоришним часописима и зборницима у земљи и иностранству. Члан је уредништва позоришног часописа *Сцена* и *Зборника радова Академије – Академије уметности Нови Сад*. Била је селекторка 60. и 61. фестивала Стеријино позорје. Пише о позоришту за недељник *Време* и часописе *Сцена* и *Казалиште*. Председница је Управног одбора Удружења критичара и театролога Србије.

ОДЛАЗАК ВЕЛИКАНА

БРАНКО ЦВЕЈИЋ (1946-2022)

У периоду између два Југословенска позоришна фестивала преминуо је у 75. години Бранко Цвејић познати позоришни, филмски и телевизијски глумац, дугогодишњи члан и управник Југословенског драмског позоришта, миљеник ужишке публике. „Позоришни Ужичани“ су поводом смрти овог великана написали:

„Растузила нас је вест о одласку Бранка Цвејића, још једног великог глумачког имена и дугогодишњег управника Југословенског драмског позоришта.

У протеклих 26 година долазио је у Ужице на Југословенски позоришни фестивал „Без превода“ као глумац или као управник ЈДП-а, готово сваке године. Ноншалантно и неодољиво шармантно разговарао је са колегама, новинарима, послушникав рекације публике у фоајеу после представа, знао понекад да изрази своје негодовање због одлука стручног жирија. Срчано је бранио своје ставове на округлим столовима, у позоришном клубу, постављао бројна питања и подстицао дискусије.

Водећи се Шекспировом мишљу да је „Свет занимљив онолико колико смо ми радознали“, био је скоро као дете радознао, отворен за сваки разговор, духовит на особен начин. Са Цвејом никада није било досадно из једноставног разлога што нам није дозвољавао да се завучемо у своје љуске и будемо оно што нисмо. Разоружавао је свакога својим препознатљивим осмехом и искреном посвећеношћу свему што је радио у животу и на сцени.

Можда се неко несвесно, на наредним фестивалима у Ужицу, као толико пута до сада, огласи питањем: „Је ли дошао Цвеја?“. Опасно ће нам недостајати, али се надамо да ће као добри дух увек бити ту негде, у близини.

Шармери су зафалили небу, а ми морамо да будемо захвални што смо Бранка познавали и имали привилегију да поделимо нека лепа овоземаљска искуства са њим.

Драги наш Цвеја, почивај у миру, заслужио си га.“

Бранко Цвејић је рођен у Београду 25. августа 1946. године, а после завршене гимназије уписује глуму на Факултету драмских уметности у Београду. Заједно са целом новом генерацијом глумаца на позив Бојана Ступице постаје члан ЈДП у мају 1967. године.

У матичној кући одиграо је преко педесет улога од којих су најзначајније: Лорд Грахам (*Лепеза леђи Виндермир*), Франк (*Занат госпође Ворн*), Петруњела (*Дундо Мароје*), Станковић (*Пучина*), Никола (*Наход Симеон*), Пера писар (*Госпођа министарка*), Симеонов-Пишчик (*Вишњик*).

Највише је сарађивао са редитељем Дејаном Мијачем, као глумац, а касније и као продуцент бројних представа. Гостовао је и на другим позоришним сценама, између осталог и у Звездара театру у чијем је оснивању и сам учествовао.

Играо је у више од 40 целовечерњих играних филмова и остварио низ значајних улога у ТВ серијама, филмовима и драмама. Улога Банета Бумбара у серији *Грлом у јагоде* учинила је Бранка Цвејића једним од водећих драмских уметника своје генерације и ондашње Југославије.

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ 27. ЈПФ-а

1. НОВЕМБАР, УТОРАК

19:00 часова, хол позоришта

Изложба фотографија Радована Баје Вујовића

2. НОВЕМБАР, СРЕДА

18:00 часова, Народно позориште Ужице

„Простор у предмету – традиција у простору“ - изложба студентских радова реализованих у оквиру радионице на Факултету примењених уметности Београд.

19:00 часова, хол позоришта

Изложба „Меша Селимовић – избор докумената“, аутори: Јелица Рељић, Александар Марковић и Никола Аџић, а сарадници Петар Росић, Душан Гутеша, Дарко Пачвара, Дарко Опалић и Ања Вулић

3. НОВЕМБАР, ЧЕТВРТАК

17:00 часова, Народно позориште Ужице – мала сцена

Јавни час: Основне и мастер студије позоришне режије, доценткиња др ум. Снежана Тришић, шефица Катедре за позоришну и радио режију, Факултет драмских уметности у Београду (намењено средњошколцима и студентима)

4. НОВЕМБАР, ПЕТАК

18:00 часова, Народна библиотека Ужице

Представљање монографије „Снежана Ковачевић: Тихи мајстор великог умећа“, приређивач: Зоран Јеремић, издавачи: Удружење „Колектив Ужице“ и Библиотека „Љубиша Р. Ђемић“, 2021.

Учествују: Зоран Јеремић, проф.др Татјана Дадич Динуловић, Зоран Жеравчић, Снежана Ковачевић

5. НОВЕМБАР, СУБОТА

18.00 часова, Народна библиотека Ужице

Промоција књиге: „Како је Фројд постао Фројд“, аутор Адам Филипс, превела са енглеског Нада Донати, издавач, *Clio* 2022.

О књизи говоре: Небојша Брадић, др Снежана Дамљановић, Зоран Хамовић

Издаје: Савет XXVII Југословенског позоришног фестивала Ужице 2022.

Уређује: редакцијски одбор: Радојка Поповић – уредник, Ненад Ковачевић, Верица Туцовић, Мирјана Петровић, Ана Милошевић, Богдан Дамњановић, Зоран Јеремић, Јелена Пенезић, Андреј Чањи.

Тираж: 200 примерака • **Штампа:** Графопринт, Ужице